

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta
Oddelek za slovenistiko

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
Izpitni center

Izpit iz znanja slovenščine na visoki ravni

VZORČNI TEST

Podatki o kandidatu

Ime in priimek:
Današnji datum:
Podpis:

Ocena

Skupno število točk:	/	Ocena:	5	4	3	2	1
----------------------	---	--------	---	---	---	---	---

I. Razumevanje govorjenih besedil

1. Festival znanosti

Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, na kratko odgovorite na spodnja vprašanja, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat. (2 točki za odgovor, skupaj 14 točk)

0. Primer: O katerem festivalu govori novica?

O festivalu znanosti.

1. Kdaj v Cankarjevem domu poteka festival znanosti (mesec)?	2	
2. Kaj je namen festivala?	2	
3. Koliko let že poteka ta festival?	2	
4. Kaj naj bi letos pritegnilo največ zanimanja?	2	
5. Kako se imenuje multikonferenca o informacijskih tehnologijah?	2	
6. Kdaj bodo otvorili festival (dan in ura)?	2	
7. Katera je tema letošnjega festivala?	2	
Točke	14	

2. del: Jezikovno tekmovanje

Pozorno poslušajte besedilo in glede na informacije, ki jih boste slišali, odgovorite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne, kot kaže primer. Besedilo boste slišali dvakrat. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

0. Primer: Komunikacija v angleškem jeziku je v svetu vedno bolj razširjena.

res je ni res

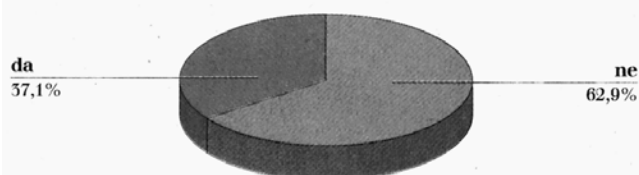
1. »Treasure for Pleasure« je državno tekmovanje iz angleškega jezika. res je ni res	1	
2. Poudarek tekmovanja je na govoru, ostale jezikovne spretnosti so zanemarjene. res je ni res	1	
3. Tekmovanje je namenjeno le srednješolcem. res je ni res	1	
4. Na tekmovanju ne sodelujejo poklicne srednje šole. res je ni res	1	
5. Na tekmovanju znanje preverjajo s šolskimi testi. res je ni res	1	
6. Med tekmovalcem in ocenjevalcem ni osebnega stika. res je ni res	1	
7. V kategoriji A bodo učenci ustvarjali vsak zase. res je ni res	1	
8. V kategoriji B bodo posneli intervjuje. res je ni res	1	
9. V kategoriji C bodo snemali video. res je ni res	1	
10. Pisno preverjanje znanja bo le v najvišji kategoriji. res je ni res	1	
Točke	10	

II. Razumevanje zapisanih besedil

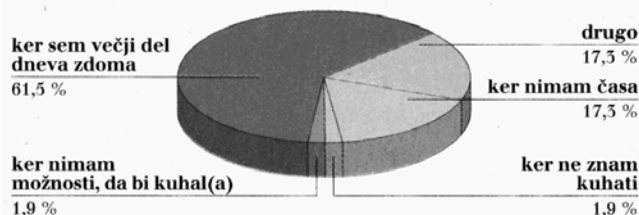
1. Anketa o prehranjevanju v menzah

Oglejte si spodnje grafične prikaze in preberite besedilo ter glede na informacije v njih na drugi strani izberite eno od štirih možnosti, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 6 točk)

Ali se kdaj med tednom prehranujete tudi v menzah, gostilnah ali restavracijah?

Če se prehranujete (tudi) drugje, zakaj?

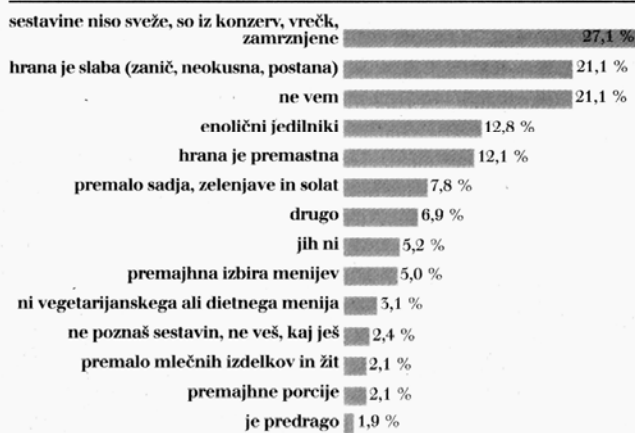

Tisti Slovenci, ki jedo tudi v študentski ali delavski menzi (37,1 odstotka), so kakovost ponudbe ocenili takole: 7,7 odstotka zelo dobra, 35,3 dobra, 30,1 zadovoljiva, 4,5 slaba, 0,6 zelo slaba, skoraj 22 odstotkov pa jih ne more oceniti ponudbe. Skoraj polovica vprašanih meni, da je hrana v bolnišnicah in domovih za starejše občane kakovostna. Slabih 22 odstotkov jih misli, da ni kakovostna, kar v 69,6 odstotka vedo iz lastnih izkušenj, drugi pa iz pripovedovanja. Prehrano v vrtcih in šolah ocenjuje največ vprašanih (34 odstotkov) kot dobro in skoraj petina kot zadovoljivo. Da je zelo dobra, je prepričanih le 8,1 odstotka Slovencev, da je slaba 6,7 odstotka in da je zelo slaba 0,2 odstotka.

Katere so največje prednosti prehranjevanja v menzah?

Katere so največje slabosti prehranjevanja v menzah?

Delo Stik, telefonska raziskava, marec 2000, N= 421

0. Primer:

Koliko vprašanih se občasno prehranjuje v menzah, gostilnah ali restavracijah?

- Dobra polovica.
- 62,9 %.
- Petina.
- ☒ 37,1 %.

1. Kateri je najpogostejši vzrok za prehranjevanje zunaj doma? a) Dobre gostilne, menze in restavracije. b) Odsotnost od doma večji del dneva. c) Do hrane se pride hitro. č) Pomanjkanje časa.	1	
2. Koliko vprašanih je odgovorilo, da jim primanjkuje časa za kuhanje? a) Skoraj dve tretjini. b) Velika večina. c) Slaba polovica. č) Manj kot petina.	1	
3. Slaba stran prehranjevanja v menzah je med drugim ... a) hitro pripravljena hrana. b) velika količina mesa. c) preveč maščob v hrani. č) nizka cena obrokov.	1	
4. Ena od dobrih strani prehranjevanja v menzah je tudi ... a) velika izbira mlečnih izdelkov in žitaric. b) enoličnost jedilnikov. c) raznolikost ponudbe. č) možnost vegetarijanskega ali dietnega menija.	1	
5. Večina tistih vprašanih, ki jedo tudi v študentski ali delavski menzi, jih meni, da je ponudba tam ... a) dobra ali zelo dobra. b) dobra ali zadovoljiva. c) slaba ali zadovoljiva. č) slaba ali zelo slaba.	1	
6. Kje je po mnenju še največ vprašanih hrana dobra? a) V bolnišnicah in domovih za starejše občane. b) V študentski ali delavski menzi. c) V menzah, gostilnah ali restavracijah. č) V vrtcih in šolah.	1	

Točke**6**

2. Nevarni poklici

Preberite spodnje besedilo in glede na informacije v njem v tabeli na drugi strani označite, ali so navedene trditve pravilne ali napačne ali o njih v besedilu ni podatka, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

Ribiči najbolj ogroženi

Ni nevarnejšega poklica od ribolova na morju, zagotavljajo poznavalci. Po podatkih organizacije združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) v povprečju vsak dan izgubi življenje več kot 70 morskih ribičev. Približno 97 % od 15 milijonov ribičev, kolikor jih je zaposlenih na svetu, pluje po morju v ladjah, ki so krajše od 24 metrov, kolikor bi po mednarodnih konvencijah morale meriti. Zaradi prevelikega izkoriščanja morja v bližini obale ponekod ni več dovolj rib, zato morajo ribiči pluti na odprto morje, in to pogosto za daljši čas in na ladjah, ki so načeloma namenjene le delu v vodah, ne preveč oddaljenih od kopnega.

Med poglavitnimi vzroki za pogostnost nesreč s smrtnim izidom poznavalci omenjajo pomanjkanje mednarodne zakonodaje. Pomanjkanje izkušenj z ribolovom na odprtem morju in znanja o temeljnih stvareh, kot so navigacija, napoved vremena in komunikacija na morju, ravno tako privede do nesreč, v katerih umirajo ribiči. Položaj še posebno zbuja skrb v državah v razvoju. Čolni in ladje so slabo oblikovani in nekakovostno izdelani, praviloma nimajo varnostne opreme, zakoni, ki bi to uravnavali, pa so zastareli in se jih ne spoštuje. V eni sami noči, novembra 1996, je med močnim ciklonom v morju indijske zvezne države Andhra Pradeš izgubilo življenje 1400 ribičev. Mizerno stanje njihove »flote« in neupoštevanje nevarnih razmer sta kriva za katastrofo, so po množičnem pogrebu ugotavljali strokovnjaki.

Kljub skokovitemu razvoju ribiške tehnologije in uvedbi strožjih varnostnih ukrepov pa se število smrtnih žrtev med ribiči tudi v razvitih državah ni znatno zmanjšalo. »Zdi se, da bolj ko so plovila zanesljiva, bolj tvegane so operacije, v katere se podajajo posadke v želji po vedno boljšem ulovu,« meni Jeremy Turner iz FAO.

(Vir: Delo, 4. 5. 2001, prir.)

0. Primer:

Avtor v članku piše o sladkovodnem ribolovu.

res je ni res ni podatka

1. Ribolov na morju je po mnenju poznavalcev najnevarnejši med vsemi poklici. res je ni res ni podatka	1	
2. Po mednarodnih konvencijah bi morale biti ribiške ladje za plovbo po morju krajše od 24 metrov. res je ni res ni podatka	1	
3. Vzrok za plovbo na odprto morje z neprimernimi ladjami je pomanjkanje rib ponekod ob obali. res je ni res ni podatka	1	
4. Ribiči imajo premalo izkušenj, kar je glavni vzrok za smrtne nesreče. res je ni res ni podatka	1	
5. Najbolj zbuja skrb število nesreč ribiških ladij v razvitih državah. res je ni res ni podatka	1	
6. Ribiči v indijski zvezni državi Andhra Pradeš ne spoštujejo zakonov, ki urejajo plovbo. res je ni res ni podatka	1	
7. Nesrečo v tej indijski državi leta 1996 je med drugim povzročila tudi slaba opremljenost ladij. res je ni res ni podatka	1	
8. V razvitem svetu je med ribiči na morju bistveno manj smrtnih žrtev. res je ni res ni podatka	1	
9. V razvitih državah so že uvedli strožje varnostne ukrepe, da bi zmanjšali število žrtev med ribiči. res je ni res ni podatka	1	
10. Predstavniki FAO meni, da z se večjo zanesljivostjo plovil zmanjšuje tveganost ribiških operacij. res je ni res ni podatka	1	
Točke	10	

3. Velike in majhne pametne hiše

Preberite spodnje besedilo in glede na informacije v njem odgovorite na vprašanja na drugi strani, kot kaže primer. (2 točki za odgovor, skupaj 10 točk)

VELIKE IN MAJHNE PAMETNE HIŠE

Gradnja človeških prebivališč in drugih stavb je dejavnost, ki zelo tekoče spremlja tehnološki razvoj. Novi materiali ter nove konstrukcijske in tehnološke zamisli običajno zelo hitro najdejo pot do uporabe; če ne drugače, pa pri gradnji eksotičnih stavb za posebne priložnosti, kot so razstave in druge večje prireditve.

VITAL SEVER

Izraz »pametna hiša« so skovali v 80. letih v ZDA, kjer so prizadevanja za varčno rabo energije ter hiter razvoj telekomunikacij postavila gradnjo hiš pred nove zahteve. Pojem pametne hiše na začetku ni bil posebno natančno opredeljen. Investitorji so seveda menili, da je pametna vsaka hiša, ki jo lahko v celoti oddajo v najem. Pametna naj bi bila tako vsaka lastnost hiše, ki poveča njeno privlačnost v očeh potencialnih najemnikov prostorov. Sčasoma so se oblikovale štiri skupine tehnoloških lastnosti, ki naj bi jih imela pametna hiša: sistemi za varčno rabo energije, varnostni sistemi, telekomunikacijski sistemi ter računalniški sistemi za poslovne in delovne procese najemnikov prostorov. Cilj snovanja pametnih hiš je bil povezava vseh teh sistemov v en sam računalniški sistem, ki bi ga lahko ponudil in vgradil en sam ponudnik opreme.

V 90. letih so se v svetovnem merilu zaradi hitrega naraščanja prebivalstva v nekaterih predelih sveta zelo zaostrole težave z zagotavljanjem zadostnega števila primernih človeških prebivališč, pa tudi s škodljivimi stranskimi učinki pogosto prehitre urbanizacije na družbeno stabilnost, varnost in okolje. Zato je bila leta 1996 pod okriljem OZN organizirana konferenca svetovnih državnikov v Istanbulu, na kateri so ti sprejeli t. i. Istanbulsko deklaracijo o človeških naselbinah. Deklaracija se zavzema za pospešeno iskanje arhitektonskih in tehnoloških rešitev za človeške naselbine, ki bi bile okolju prijazne, stanovalcem pa bi omogočale varno, zdravo, ustvarjalno in zadovoljno življenje.

V 90. letih so globalne telekomunikacije postale dostopne širokim slojem prebivalstva. Računalniška tehnologija in telekomunikacije so na široko prodrle tudi v zasebne domove. Zato so postala pomembna tudi razmišljanja o naselbinah pametnih hiš, ki bi bile prilagojene zahtevam hitro razvijajoče se internetske ekonomije, hkrati pa bi na različne inovativne načine ustrezale tudi zahtevam in merilom Istanbulske deklaracije. Pametne hiše v teh razmišljanjih gredo še korak dlje od pametnih hiš 80. let. Nove pametne hiše upravljajo same sebe: so kot živi organizmi z živci, mišicami, notranjimi organi ter celo – možgani.

(Vir: 50 let Življenja in tehnike, pos. izd., odlomek)

0. Primer: Kaj je tema članka?

Gradnja »pametnih hiš«.

1. Kakšna naj bi bila »pametna hiša« 80. let?	2	
2. Zakaj naj bi v »pametno hišo« vgradili en sam računalniški sistem?	2	
3. Kaj je posledica hitrega naraščanja prebivalstva v svetu?	2	
4. Kako naj bi živeli ljudje glede na Istanbulsko deklaracijo?	2	
5. Opišite »pametno« hišo 90. let?	2	
Točke	10	

III. Poznavanje slovničnih struktur

1. Ob koncu poklicne kariere

V spodnjem besedilu med štirimi možnimi izberite pravilno obliko tako, da obkrožite črko pred njo, kot kaže primer. (1 točka za odgovor, skupaj 10 točk)

Mnogi ljudje imajo pred __(0)__ poklicne kariere pomisleke. Strah __(1)__ je najpogostejši in najmočnejši med posamezniki, ki so živeli __(2)__ za službo. Torej pri tistih, ki jim v času poklicne aktivnosti __(3)__ pridobiti ali obdržati prijateljev, ki si niso __(4)__ ustvariti družine in harmoničnega partnerstva, ki se niso razumeli s __(5)__, ki so bili prepričani, da živijo samo za to, __(6)__ delajo, obenem pa v svojem delu __(7)__ uživali. Šok ob upokojitvi je velik tudi za ljudi, __(8)__ ukvarjajo s športom in nimajo nobenega hobija. Pa seveda za tiste, ki __(9)__ primanjkuje denarja in jih __(10)__ revščine.

(Vir: Dnevnik, 4. 6. 2001, prir.)

0. Primer:	a) koncu c) konec	<u>b) koncem</u> č) konca		
1.	a) pri upokojitvi c) za upokojitev	b) po upokojitvi č) pred upokojitvijo	1	
2.	a) še c) samo	b) ampak č) tudi	1	
3.	a) niso uspeli c) neuspešni	b) ni uspelo č) neuspel	1	
4.	a) lahko c) morali	b) zmogli č) treba	1	
5.	a) sodelavci c) sodelavcih	b) sodelavcev č) sodelavce	1	
6.	a) da c) ko	b) ker č) in	1	
7.	a) ne bi c) ni	b) ne bodo č) niso	1	
8.	a) ki ne c) ki si ne	b) ki se ne č) ki niso	1	
9.	a) jih c) njih	b) jim č) njim	1	
10.	a) bojijo c) je strah	b) se bojijo č) strah	1	
Točke			10	

2. Krave vračajo udarec

V spodnjem besedilu je v vsaki vrstici največ ena napaka. Popravite besedilo, kot kažejo primeri: če je v vrstici napaka, jo označite, v desni stolpec pa vpišite pravilno obliko. Če v vrstici ni nobene napake, naredite kljukico. V besedilu je še sedem napak. (2 točki za popravljeno napako, 1 točka za vrstico brez napak, ki jo odključate; skupaj 20 točk)

(0)	BSE, parkljevka in slinavka so nadloge,	✓
(0)	ki so dobršen del evropski živinoreje postavile	<i>evropske</i>
(0)	na glavo. Poraba govejega mesa se je občutno	✓
(0)	zmanjšalo tudi v Sloveniji, čeprav teh bolezni	<i>zmanjšala</i>

1.	pri nas, kot je dokazano, ni in možnosti, da bi se		1-2	
2.	preselile k nas, so filigransko majhne. Strah pred		1-2	
3.	njimi pa je predvsem med porabniki zelo veliko.		1-2	
4.	Prav zaradi tega strahu je mesa na nas kar		1-2	
5.	naenkrat preveč. Države, kot so Italija,		1-2	
6.	Romunija, Makedonija, Črna gora in tudi Libanon, so še		1-2	
7.	pripravljene kupovati naše živino, in ker so na		1-2	
8.	pobudo države povečati izvozne spodbude		1-2	
9.	za polovico, izvoz lahko teče ter je tudi cenovno		1-2	
10.	konkurenčen vzhodnoevropskemu. Tako je		1-2	
11.	Slovenija v prvih treh mesecev letošnjega leta		1-2	
12.	izvozila 2300 ton živega goveda, kar je le kakih		1-2	
13.	700 ton manj kot v lansko leto.		1-2	

(Vir: Gospodarski vestnik, april, 2001, prir.)

Točke	20	
--------------	-----------	--

3. Grafiti v Brežicah

V spodnjem besedilu so izpuščene nekatere besede. Iz besed, ki so namesto njih navedene v oklepajih, tvorite manjkajoče besede in jih vpišite v stolpec na desni, kot kaže primer (2 točki za odgovor, skupaj 14 točk)

0	Prvomajski (praznik) dnevi	<i>praznični</i>	0	
1	so marsikaterega (Brežice)		2	
2	srednješolca navdihnili tudi za (umetnost) delo.		2	
3	V atriju (mladina) centra se jih je kakih dvajset		2	
	poskušalo v ustvarjanju grafitov. Barve grafitov so		0	
4	namesto na zidove nanašali na (les) plošče,		2	
5	da se ne bi komu zamerili. (Delo) vzdušje		2	
6	so popestrili še (izkušnja) novogoriški		2	
7	in (Maribor) grafitarji.		2	

(Vir: Dnevnik, 3. 5. 2001, prir.)

Točke	14	
--------------	-----------	--

4. Zvezde napovedujejo

V spodnjem odlomku horoskopa so nekatere fraze podčrtane. Vsaki od njih poiščite med besednimi zvezami, navedenimi v desnem stolpcu (od a do g) tisto, ki lahko smiselno nadomesti podčrtano frazo. Črke vpišite v spodnjo tabelo tako, kot kaže primer. Dve ponujeni besedni zvezi sta odveč. (1 točka za odgovor, skupaj 5 točk)

Oven: Na obrazu vam bo pisalo (0), da se trenutno počutite odlično. Tako se boste tudi vedli, zato se bodo drugi v tem času z vami lahko pogovarjali prav o vsem. Bik: Aprilski biki boste morali ta teden dobro razmisliti, kako do denarja. V dvomesečnem obdobju, ki je pred vami, <u>boste zategnili pas</u> (1). Če ste rojeni maja, <u>vam bo trda predla</u> (2). Tehtnica: Veliko boste naredili za večjo stalnost svojih prihodkov. Tudi v ljubezni <u>se boste premaknili z mrtve točke</u> (3) in osvežili odnos ali izstopili iz samskega stanu. Škorpion: Pri delu boste uživali in se odlično razumeli s sodelavci. <u>Obiski si bodo podajali kljuko</u> (4) in popestrili vaše družabno življenje. Vodnar: Ne izgubljajte časa in opravite čimveč, dokler so vam zvezde naklonjene. Prijatelji <u>bodo na vaši strani</u> (5). (Vir: Delo, 24. 4. 2001 in 8. 5. 2001, pril.)	Besedne zveze (dve sta odveč): a) boste imeli hude težave b) boste napredovali c) <i>navzven se bo videlo (primer)</i> č) vas bodo podpirali d) ne boste upoštevali mnenja drugega e) se boste marsičemu odpovedali f) bodo prihajali drug za drugim g) boste zelo pazljivi
--	--

Napišite črko, ki označuje ustrezno besedno zvezo, kot kaže primer:

0. Primer:	C			
1.			1	
2.			1	
3.			1	
4.			1	
5.			1	
Točke			5	

5. Kako bi lahko povedali drugače? Spodnje povedi preoblikujte tako, da boste v njih uporabili besedo, ki je navedena v oklepaju, kot kaže primer. (2 točki za smiselno preoblikovano poved, skupaj 10 točk)

0. Primer: *Odgovoril je brez premisleka.*

(ne da bi)

Odgovoril je, ne da bi premislil.

1. Ker imajo družine, se delavci našega podjetja težko odločijo za preselitev. <i>(zaradi)</i>	2	
2. Čeprav je zaslužek dober, je vestne delavce težko pritegniti k sodelovanju. <i>(kljub)</i>	2	
3. Od poškodbe kolena naprej je pri športu bolj previdna. <i>(odkar)</i>	2	
4. Ritem našega dela narekujejo stranke, zato se jim moramo prilagajati. <i>(ker)</i>	2	
5. Pustil je službo, ker ga delo, ki ga je opravljal, ni več veselilo. <i>(zato)</i>	2	
Točke	10	

IV. Tvorjenje pisnega besedila

1. Praktično besedilo: Prošnja

Opazili ste spodnji razpis za delovno mesto in se nanj odzvali. Na podlagi razpisa napišite prošnjo za delo. Besedilo naj bo dolgo približno 80 besed. Pazite na ustrezno obliko (pošiljatelj, naslovnik ...). Vse podatke v besedilu si lahko izmislite. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5).

Državna revizijska komisija objavlja javni natečaj za uradniško delovno mesto: **svetovalec Državne revizijske komisije**.

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:

- univerzitetna izobrazba ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri,
- 2 leti delovnih izkušenj,
- opravljen državni izpit iz javne uprave oziroma če kandidat nima tega izpita, ga je dolžan opraviti v letu dni od imenovanja v naziv, ali pravniški državni izpit,
- znanje najmanj enega svetovnega jezika,
- poznavanje uporabniških programov v okolju Windows.

Kandidate vabimo, da pošljejo pisne prijave s kratkim življenjepisom v 8 dneh od dneva objave na naslov: Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil, Slovenska 54, Ljubljana.

2. Esej (Naravoslovna usmeritev)

Izberite eno od spodaj navedenih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 150 do 180 besed. O temi izrazite svoje mnenje in ga utemeljite. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno do 1 do 5.)

1. tema: Genetska revolucija

Genetska revolucija obljublja ozdravitev za marsikaterega bolnika s tem pa tudi bistveno podaljšanje človekovega življenja ali celo njegovo nesmrtnost. Je tak razvoj zaželen? Kaj bi za človeka pomenilo, če bi živel bistveno dlje ali tako rekoč neskončno? (po SP, 6. 1. 2001) Kakšne bi bile posledice in kakšne prednosti bi prineslo takšno podaljšanje življenja? Bi si ga želeli? Razmišljajte o temi in svoje misli utemeljite s konkretnimi primeri.

2. tema: Čas norih krav – kaj jesti?

Trg govejega mesa v Evropi razpada. Jedci se izogibajo zrezkov in rulad, menze so govedino pregnale s svojih jedilnikov. Je to razumna preventiva ali neupravičena histerija? O boleznih norih krav se je že leta 1992 diskutiralo v strokovnih revijah, v zadnjem času pa je o tem vse več pisanja in govora v javnih medijih. V svetu se vsak dan pojavi kakšna nova kužna bolezen, toda: ali je to dejansko lahko razlog, da na s vsakič zajame panika? Ali pa je čas, da zares postanemo vegetarijanci?

Kaj o navedeni problematiki menite vi? Kako ravnate sami? Kaj jesta? Se zavedate tveganja, se prepuščate histeriji? Imate kakšne predlog, kako do rešitve? Utemeljite svoje mnenje in ga ponazorite s konkretnimi primeri.

2. Esej (Družboslovna usmeritev)

Izberite eno od spodaj navedenih tem in na izbrano temo napišite besedilo, dolgo od 150 do 180 besed. O temi izrazite svoje mnenje in ga utemeljite. Prosimo, pišite čitljivo. (Besedilo bo ocenjeno z oceno od 1 do 5.)

1. tema: Tatovi časa

Najbolj pogosto uporabljeni samostalniki niso ljubezen, delo ali denar, ampak čas. Besedo čas pa uporabljamo najpogosteje v nikalni obliki kot "nimam časa". Pomanjkanje časa je tako na začetku novega tisočletja prevladujoči občutek med ljudmi. In kdo nam krade čas? Šest ur na leto iščemo ključke in presedimo sedem tednov in pol pred televizijo, kar znese, preračunano na povprečno življenje, deset let. Štiri leta se vozimo na delo in z dela, polovico tega časa stojimo pred rdečim semaforjem ali v zastojih. Še leta 1992 smo za vsakdanje nakupe porabili 23 minut, danes jih potrebujemo 36 ... – zato, ker so nakupi v oddaljenih nakupovalnih središčih cenejši. (prir. po SP, 16. 12. 2000)

Kdo so vaši "tatovi časa"? Kaj menite o navedeni problematiki? Utemeljite svoje mnenje in ga ponazorite s konkretnimi primeri.

2. tema: Trendi

So osebnosti, o katerih ljudje iz množice želijo vedeti, kakšno spodnje perilo nosijo, kakšen sijaj uporabljajo na ustnicah in s čim si gladijo gube. So osebnosti, na katerih kozmetična in modna industrija preizkušata svoje izdelke, so osebnosti, ki napovedujejo trende: iz modnega kaosa znajo izločiti prav tisti posebni kos, ki se bo v sekundi prek elektronskih medijev razmnožil v očeh sveta in se nekaj tednov zatem znašel na ulicah. Trendi vrtijo zahodni svet. (prir. po SP, 6. 1. 2001)

Kaj vi menite o modnih trendih in kako se odzivate nanje? Utemeljite svoje mnenje in ga ponazorite s primeri.

Prepis govornjenih besedil

1. besedilo: Festival znanosti

Danes se v Cankarjevem domu začne sedmi slovenski festival znanosti. Do četrтка, 19. oktobra, se bo tako zvrstila vrsta zanimivih dogodkov, predavanj, delavnic s področja znanosti. Polona Strnad Pečarič:

Slovenski festival znanosti je edini sklop dogodkov, ki skrbi za promocijo in popularizacijo znanosti med različnimi generacijami ljudi. Z njim si že sedmo leto zapored Slovenska znanstvena fundacija prizadeva s pomočjo raziskovalcev, razvojnikov, inovatorjev in učiteljev spodbuditi predstavnike različnih javnosti za izbiro življenjskega sloga, ki omogoča življenje v sožitju z znanostjo. Prav gotovo bo tokrat v ospredju zanimanja velika razstava znanstvenoraziskovalnih in razvojnih dosežkov v Sloveniji, sicer pa se bo zvrstila tudi vrsta strokovnih srečanj. Na simpoziju *Slovenija je križišče* bodo številni raziskovalci spregovorili o Sloveniji kot kulturnem vozlišču. Simpozij mladih raziskovalcev iz srednješolskih klopi bo neke vrste razprava o dosedanjih rezultatih mladih raziskovalcev. Multikonferenca z naslovom *Informacijska družba 2000* pa se bo ukvarjala z informacijskimi tehnologijami, ki so izrednega pomena za razvoj Slovenije in Evrope. Zvrstile se bodo še delavnice in predavanja domačih in tujih strokovnjakov. Slovesna otvoritev pa bo danes ob 10 h, ko bodo med drugim razglasili tudi najboljši znanstveni esej na temo letošnjega festivala *Prihodnost človeštva*.

2. besedilo: Tekmovanje iz angleščine

Dejstvo je, da se danes veliko bolj kot včasih sporazumevamo v tujih jezikih, predvsem v angleškem, ki v času globalizacije postaja univerzalni svetovni jezik. Zato je toliko bolj pomembno, da znanje angleščine na čim višji ravni zagotovimo tudi otrokom – tako osnovno- kot srednješolcem, in to ne le v pisni obliki, ampak tudi v dramski, pevski, novinarski in predvsem domišljiji. Vse te sposobnosti učencev in dijakov bo spodbujalo novo državno tekmovanje založb Tuma in Mc Miller Heinemann z naslovom Treasure for Pleasure. In kaj to je? Polona Strnad Pečarič in vodja projekta Karin Elena Sanchez:

Torej, to je novo tekmovanje Treasure for Pleasure iz angleškega jezika, ki združuje branje z ustvarjalnim odzivom na prebrano besedilo. Temelji na aktivni in pravilni uporabi angleškega jezika, sicer daje poudarek govoru v angleškem jeziku, vendar ne zanemara ostalih jezikovnih spretnosti, ravno nasprotno, razvija vse štiri jezikovne spretnosti, torej pisanje, govor, uporabo jezika in pa konec koncev tudi slušno razumevanje. Namenjeno je osnovnošolcem predmetne stopnje in pa srednješolcem, gimnazijcem in dijakom štiriletnih programov, poseben poudarek pa dajemo temu, da pri tem tekmovanju vabimo k sodelovanju še posebej poklicne šole, torej dijakke nižjih in srednjih poklicnih šol, ki jih ostala tekmovanja na žalost vedno puščajo nekako ob strani, češ da so to dijaki, ki znajo preslabo angleški jezik, ki nimajo niti interesa za kaj takega, vendar pa vemo, da so tudi tam zelo ustvarjalni otroci, in smo prepričani, da se bodo odzvali na naše povabilo, in so še posebej vabljeni.

Na tovrstnih tekmovanjih se je do sedaj znanje preverjalo v obliki testa. Kaj pa vaše tekmovanje?

No, pri našem tekmovanju ni tako. Ravno zaradi tega, ker menimo, da je testiranje lahko preveč podobno tistemu šolskemu testiranju in da gre za preveč stresno obliko preverjanja nekega dela učenja, ali kakorkoli, smo se odločili, da to tekmovanje pripravimo – testiranje bom rekla v navednicah – na popolnoma drugačen način. V bistvu dijaki in učenci, potem ko so prebrali knjižico, v vsaki kategoriji pripravijo nalogo, ki bo potem ocenjena, kar pomeni, da se ocenjevalec in dijak, učenec ne bosta nikoli srečala. No, če čisto na kratko povem: v kategoriji A bodo učenci prebrali besedilo, nato pa iz vsake knjižice naredili en odlomek in ga posneli na video kaseto. Ustvarjali bodo v skupini. V kategoriji B bodo iz vsakega berila posneli en odlomek – en intervju z izbrano osebo, torej tri različne intervjue, pri čemer se bodo učenci izmenjavali, torej enkrat bo eden novinar, drugi intervjuvanec. V kategoriji C bodo – tu so torej dijaki poklicnih šol – bodo tudi ustvarjali na videu, kar pomeni, da bodo iz vsakega berila izbrali eno osebo, nato pa te tri osebe povezali, napisali scenarij za srečanje, določili čas, kraj in motiv srečanja ter to posneli na video. Ocenjevali bomo tudi kostumografijo in sceno. V starejši kategoriji, torej kategoriji D, prvi in drugi letnik, bodo prav tako ustvarjali na avdio kaseti, in sicer bodo posneli radijsko igro na podoben način kot v kategoriji C, torej gre zopet za srečanje treh oseb iz treh beril. In pa v zadnji kategoriji najstarejših, bo pa dejansko šlo za pisno nalogo, kar pomeni, da bodo morali napisati poglavje, v katerem se tri osebe iz treh prebranih beril srečajo, in zopet določijo čas, kraj in motiv srečanja. Torej dejansko ne gre za nikakršen stik med ocenjevalcem in dijakom, pač pa v bistvu za neko vrsto testiranja, ki poteka na popolnoma drugačen, sproščen način in dijaki v bistvu tega stresa sploh ne čutijo, nimajo občutka, da so dejansko testirani.

(Vir. Radio Slovenije, oktober 2000)

Rešitve

I. RAZUMEVANJE GOVORJENIH BESEDIL

1. Festival znanosti

1. Oktobra.
2. Promocija in popularizacija znanosti med različnimi generacijami.
3. Sedem let. / Sedmo leto.
4. Velika razstava znanstvenoraziskovalnih in razvojnih dosežkov v Sloveniji.
5. Informacijska družba 2000.
6. Danes ob 10.00.
7. Prihodnost človeštva.

2. Jezikovno tekmovanje

1. res je, 2. ni res, 3. ni res, 4. ni res, 5. ni res, 6. res je, 7. ni res, 8. res je, 9. res je, 10. res je.

II. RAZUMEVANJE ZAPISANIH BESEDIL

1. Anketa o prehranjevanju v menzah

1. b, 2. č, 3. c, 4. c, 5. b, 6. a.

2. Ribiči najbolj ogroženi

1. res je, 2. ni res, 3. res je, 4. ni res, 5. ni res, 6. ni podatka, 7. res je, 8. ni res, 9. res je, 10. ni res.

3. Pametne hiše

1. Pametna hiša ima 4 skupine tehnoloških lastnosti: sistem za varčno rabo energije, varnostni sistem, telekomunikacijski sistem, računalniški sistem za poslovne in delovne procese najemnikov.
2. Ker bi povezal vse štiri skupine tehnoloških lastnosti, ki bi ga lahko ponudil in vgradil en sam ponudnik.
3. Težave z zagotavljanjem zadostnega števila primernih človeških prebivališč in težave s škodljivimi stranskimi učinki urbanizacije na družbeno stabilnost, varnost in okolje.
4. Okolju prijazno, varno, zdravo, ustvarjalno in zadovoljno.
5. Prilagojena je zahtevam internetske ekonomije, na inovativne načine ustreza zahtevam in merilom Istanbulske deklaracije. Pametne hiše upravljajo same sebe, so kot živ organizem z živci, mišicami, notranjimi organi in celo možgani.

III. POZNAVANJE SLOVNIČNIH STRUKTUR

1. Ob koncu poklicne kariere

1. č, 2. c, 3. b, 4. b, 5. a, 6. a, 7. č, 8. b, 9. a, 10. c.

2. Krave vračajo udarec

1. ✓, 2. nam, 3. velik, 4. pri, 5. ✓, 6. ✓, 7. našo, 8. povečali, 9. ✓, 10. ✓, 11. mesecih, 12. ✓, 13. v lanskem letu/kot lansko leto

3. Grafiti v Brežicah

1. Brežiškega
2. umetniško
3. mladinskega
4. lesene
5. Delovno
6. izkušeni
7. mariborski

4. Zvezde napovedujejo

1. e, 2. a, 3. b, 4. f, 5. č.

5. Povejmo drugače

1. Zaradi družin se delavci našega podjetja težko odločijo za preselitev.
2. Kljub dobremu zaslužku, je vestne delavce težko pritegniti k sodelovanju.
3. Odkar si je poškodovala koleno, je pri športu bolj previdna.
4. Ker ritem našega dela narekujejo stranke, se jim moramo prilagajati.
5. Delo, ki ga je opravljal, ga ni več veselilo, zato je pustil službo.